

Подводя итоги, и не подвергая сомнению глубину исследований в BSA, отметим, что понимание библиографии и соответственно ее исследования члены Американского библиографического общества осуществляют в русле очень широкого представления о ее потенциале в описании мира текстов, библиотек, книжных магазинов книжных коллекций, отдельных книг. По нашему мнению, членов Общества вполне можно назвать библиогностами, т.е. отличающимися «глубокими знаниями книги, библиографии» – такую дефиницию дает Joan M. Reitz в «ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science» [2]. В этом современном словаре дается и определение понятия «библиография» как списка литературы. На наш взгляд, передовая библиографическая практика американских библиотек, издательств и книжной торговли не интересуется библиографическую науку, возможно, это объясняется отсутствием библиографоведения как научной дисциплины.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ:

1. Reitz, Joan M. ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://products.abc-clio.com/ODLIS/odlis_about.aspx.
2. The Bibliographical Society of America [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://bibsocamer.org/>.

Лукс С. А., БГУКИ, студент 414 группы
очной формы обучения
Научный руководитель – Алехнович О. М.,
кандидат филологических наук, профессор

**УВАСАБЛЕННЕ ІДЭІ МАЛОЙ РАДЗІМЫ Ё СВЯЦЕ
БЕЛАРУСКАЙ ПІСЬМЕННАСЦІ**

Гісторыка-культурны шлях развіцця беларускай пісьменнасці пачаў сваё фарміраванне пад непасрэдным ўплывам фальклорных традыцый, якія характарызуюцца жанравай разнастайнасцю. Найбольш ранні іх пласт утварае паэзія календарна-земляробчага цыклу. Да яе належаць зімовыя, веснавыя, летнія і восеньскія каляндарна-абрадавыя творы. Да неабрадавай паэзіі адносяцца лірычныя, гістарычныя, рэкруцкія і жартоўныя песні, якія не звязаны з абрадамі [3, с. 15].

На развіццё беларускай пісьменнасці таксама аказала ўплыў хрысціянства, якое было прынята ў 863 годзе, і з якога пачынаецца «новая эпоха» ў развіцці беларускай пісьменнасці. Гэта звязана непасрэдна з дзейнасцю асветнікаў на Беларусі, якія зрабілі неацэнны ўнёсак у развіццё духоўнасці народа, спрыялі развіццю адукацыі і пісьменнасці [1, с. 215].

Першымі асветнікамі на тэрыторыі Беларусі сталі Кірыл і Мяфодзій, якія распрацавалі свой алфавіт і назвалі яго кірыліцай. Затым быў Ф. Скарына – першадрукар на тэрыторыі Беларусі, ён выдаў Біблію, Катэхізіс, Малую падарожную кніжыцу, пісаў на простае, зразумелае кожнаму чалавеку мове, стаў заснавальнікам друкарні ў Празе. У Ф. Скарыны было шмат аднадумцаў: Сымон Будны, Кірыла Тураўскі, Еўфрасіння Полацкая, Спірыдон Собаль, Лаўрэнцій Зізаній і інш. Паступова на тэрыторыі Беларусі распаўсюджвалася пісьменнасць, простыя людзі далучаліся да яе, становіліся адукаванымі [3, с. 93]. Гэты працэс прадаўжаецца і сёння разам з навуковымі даследаваннямі, у прыватнасці, распрацаваны тэрмін «пісьменнасць». Ён азначае (фармалізацыю, фіксацыю, і перадачу тых ці іншых дадзеных маўленчай інфармацыі і іншых элементаў) на адлегласці і наданні гэтых дадзеных дагістарычнага характару [5].

Прааналізаваўшы вытокі беларускай пісьменнасці, можна зрабіць наступныя вынікі: па-першае: беларуская пісьменнасць мае шматвяковую гісторыю, па-другое: станаўленне пісьменнасці аказала вялікі неацэнны ўплыў на фарміраванне грамадства, беларускай нацыі, па-трэцяе: яна замацавала беларускую мову ў часе, зрабіла яе дзяржаўнай.

Вялікія дасягненні ў развіцці беларускай пісьменнасці былі замацаваны ва Ўказе прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Г. Лукашэнка, у якім у 1994 годзе, было прынята пастанаўленне зрабіць дзень беларускай пісьменнасці Дзяржаўным святам.

Нягледзячы на тое, што свята мае дзяржаўны характар, яго арганізатары, у самым пачатку, распрацавалі ідэю ўвасаблення малой радзімы, праводзіць свята кожны год у іншым горадзе Беларусі. Прааналізуем, як ідэя малой радзімы ўвасобілася на прыкладзе трох старажытных гарадоў Беларусі: Полацк, Шчучын, Слонім. Звернем увагу на рэжысёрскае ўвасабленне ідэі малой радзімы, у прыватнасці, сцэнарны ход, раскрыццё асноўных аспектаў свята, яго гістарычнай спадчыны.

Першае свята беларускай пісьменнасці адбылося у горадзе Полацку, адным са старэйшых гарадоў Беларусі. На працягу трох дзён сэрца беларускай гісторыі-горад Полацк адзначаў адразу некалькі святаў: 500-годдзе беларускага кнігадрукавання, 1155-годдзе горада, і, зразумела, Дзень беларускай пісьменнасці. Рэжысёры, якія працавалі над ўвасабленнем свята, распрацавалі ідэю малой радзімы, у якой хацелі адзначыць асноўныя вехі культурнага – гістарычнага развіцця Полацка: стварэнне першай бібліятэкі, вышэйшай навучальнай ўстановы Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт і ўсталяванне памятных знакаў, на якіх вызначаны гістарычныя персаналіі князя Рагвалода і яго дачкі Рагнеды, Усяслава Чарадзея, Еўфрасінні Полацкай, Францыска Скарыны. Іх асветніцкая дзейнасць фарміравала беларускую дзяржаўнасць.

Ідэя малой радзімы ў Полацку асабліва яскрава раскрылася ў разнастайных мерапрыемствах, некаторыя з якіх праходзілі нават уначы. Да іх адносяцца: выставы рамёстваў, кірмашы мясцовых прадпрыемстваў, фестывалі творчасці, ўручэнне ўзнагарод пераможцам рэспубліканскага літаратурнага конкурсу, ў рэпертуар якога ўваходзілі творы выхадцаў з Полацка. Таксама на тэрыторыі Полацка размясціўся фестываль сярэднявечай культуры, традыцыйны круглы стол літаратараў, а таксама

вялікія тэатралізаваныя канцэрты, ў якіх раскрывалася дзейнасць мясцовых асветнікаў, гісторыка-культурны шлях горада, пры падтрымцы народных калектываў Полаку. Падчас свята пісьменнасці, каб узмацніць ідэю малой радзімы, стварылі музейную экспазіцыю друкарні Францыска Скарыны, дзе кожны чалавек змог адчуць атмасферу таго часу, і дух друку, дакрануцца да гісторыі пісьменнасці свайго гораду [2].

Наступным горадам, у якім якрава прасочваецца ідэя малой радзімы, быў горад Шчучын Гродзенскай вобласці. Падчас святкавання ў горадзе адкрыліся новыя кніжныя магазіны, спецыяльна для свята беларускай пісьменнасці быў выпушчаны фотаальбом аб Шчучыне і зборнік «Беларусь літаратурная». На тэрыторыі горада працавалі разнастайныя выставы, якія распавядалі аб архітэктуры гораду, рамёстваў, інструментах пісьменнасці. Адною з унікальных з'яў падчас святкавання сталі экскурсіі па гораду Шчучыну, маршрут якіх праходзіў менавіта праз старажытныя замкі і помнікі пісьменнасці. Традыцыйна, на свята пісьменнасці праходзяць навуковыя канферэнцыі, і горад Шчучын не стаў выключэннем. Упершыню ў горадзе прайшла ўрачыстая цэрымонія ўзнагароджвання літаратурных прэмій, якая завяршылася ўрачыстым канцэртам, прысвечаным дню пісьменнасці ў горадзе Шчучыне [4].

Яскрава раскрылася ідэя малой радзімы ў горадзе Слоніме. Менавіта, ў гэтым горадзе ідэя малой радзімы набыла сваю вялікую актуальнасць і замацавалася як асноўная ідэя, ў канцэпцыі наступных правядзенняў свята. Аб гэтым сведчаць святочныя дзеі ў Слоніме: быў праведзены традыцыйны круглы стол і навуковая канферэнцыя, прысвечаныя гісторыі пісьменнасці слонімскай зямлі, разнастайныя музейныя экспазіцыі, якія распавядалі гісторыю станаўлення пісьменнасці у горадзе. Таксама быў праведзены тэатралізаваны карцэрт з касцюмаванымі персанажамі.

У горадзе спецыяльна падрыхтавалі выстаўку «Слонім і наваколле», прысвечаную годзе малой радзімы і вядомым людзям Слонімшчыны. Спецыяльна была падрыхтавана выстаўка рэдкіх і каштоўных кніг па

гісторыі Слонімшчыны, а таксама літаратурная экспазіцыя, прысведчанная 60- годдзю Дзяржаўнага літаратурна – мемарыяльнага музея Якуба Коласа,

75-годдзю заснавання Слонімскай раённай бібліятэкі імя Якуба Коласа былі прысведчаны «Жоласаўскія чытанні», у якіх прынялі ўдзел работнікі бібліятэчнай сферы горада.

Адной з самых важных падзей падчас свята беларускай пісьменнасці у Слоніме, у якой адлюстравалася ідэя малой радзімы, стала адрыццё помніка Льву Сапегу, які перавёў статут ВКЛ ад 1588 года на беларускую мову, а таксама ўрачыстае адкрыццё і закрыццё свята, ў якіх рэжысёры раскрылі важнасць свята пісьменнасці для беларусаў, замацавалі ідэю малой радзімы Слоніма пры дапамозе выразных сродкаў і вобразаў сцэнічнага ўвасаблення свята [5].

Такім чынам, можна зрабіць выснову, што свята Дзень беларускай пісьменнасці стала адным з важных Дзяржаўных свят, якое выходзіць па патрыятызм а таксама любоў да сваёй малой радзімы.

Свята беларускай пісьменнасці будзе актуальным заўсёды, таму што кожны беларус будзе ганарыцца сваёй малой радзімай. Ідэя малой радзімы стала невычэрпным рэсурсам для увасаблення рэжысёрскай задумкі [4]. Таксама можна зрабіць выснову, што ідэя малой радзімы атрымала грунтоўнае развіццё і ўвасабленне ў кожным горадзе краіны, дзе адбывалася свята Дзень беларускай пісьменнасці, з улікам яго рэгіянальных асаблівасцей.

СПІС ВЫКАРАСТАННЫХ КРЫНІЦ:

1. Адуковіч, В. В. Код адсуднасці: асновы беларускай ментальнасці / В. В. Адуковіч – Мінск : Логвінаў, 2001. – 216 с.
2. Беларуская літаратура [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://www.krugosvet.ru> – Дата доступу: 18.02.2020.
3. Галіева, В. А. Дзень славянскай пісьменнасці і культуры / В. А. Галіева. – Мінск : Пяткевіч, 1996. – 215 с.

4. День славянской письменности и культуры [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://www.vitebsk.mitso.by/24-maya-den-slavyanskoy-pismennosti-i-kultury.ru> – Дата доступу: 15.02.2020.

5. Дзень беларускага пісьменства ў гарадах Беларусі [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: tvr.by/bel/news/kultura/. – Дата доступу: 10.03.2020.

Мазурук Д. Г., БГУКИ, студент 3206 групы
очной формы обучения
Научный руководитель – Парахневич О.Н.,
старший преподаватель

МУЗЫКА ДЛЯ КОНКУРСНОЙ БАЛЬНОЙ ХОРЕОГРАФИИ: ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ И СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

Музыка – это организация отдельных звуков, звучаний, интонаций или музыкальных тем во времени. Характер интонаций, мотивов и тем, их последовательность, смена, менее и более значительные изменения, трансформации, контрастные сопоставления – составляют драматургию музыкального процесса, придают ему особое художественное содержание и художественную целостность.

Также следует отметить, что музыка – вид искусства, который оказывает огромное влияние на другие виды искусства такие, как кинематограф, театр, хореография. Благодаря этому взаимодействию и взаимовлиянию получаются мировые шедевры.

Итак, музыка и хореография постоянно находятся в тесной взаимосвязи. Интонационный строй, метроритмические и темповые закономерности танцевальных движений, поз и жестов опираются на музыкальный материал, так как хореография и музыка объединены между собой многими параметрами: